

Raport privind implementarea Planului de acțiuni SND pentru Semestrul II, 2009

Denumirea acțiunii	Indicatorul de monitorizare	Termenul de realizare	Gradul de implementare
92. Asigurarea cu cadre medicale a instituțiilor medico-sanitare, în special în spațiul rural			
Continuarea implementării mecanismului de alocare a facilităților pentru tinerii specialiști încadrați în câmpul muncii conform repartizării	Instituțiile medicale asigurate cu personal medical	Permanent	În curs de realizare. Au fost repartizați în localitățile rurale și raioane 76 de medici și 232 asistenți medicali, pentru care pînă la 31 decembrie 2009 s-au achitat din bugetul de stat 7401573,00 lei, în calitate de facilități pentru tineri specialiști.
93. Îmbunătățirea politicilor de formare a cadrelor în învățămîntul medical și farmaceutic			
Elaborarea Strategiei de dezvoltare a resurselor umane din sistemul de sănătate	Strategia elaborată	2009	Nerealizat. Strategia urma să fie elaborată cu suportul Băncii Mondiale în cadrul Proiectului „Servicii de sănătate și asistență socială”. Dat fiind faptul, că termenii de referință pentru contractarea consultantului local au fost aprobați de către Banca Mondială în luna decembrie 2009, nu s-a reușit de realizat activitatea în anul 2009. Totodată, în contextul realizării acțiunilor de analiză a situației existente cu privire la resursele umane din domeniul sănătății cu elaborarea strategiilor de menținere a gradului necesar de competență, cu re-organizarea sistemelor postuniversitare de instruire continuă și pregătire practică, care vor fi părți componente ale strategiei de dezvoltare a resurselor umane, în trimestrul IV al anului 2009, Ministerul Sănătății cu suportul Organizației Internaționale a Migrației, a inițiat elaborarea Bazei de date a resurselor umane din sistemul sănătății.
Perfecționarea criteriilor de admitere în instituțiile de învățămînt medical și farmaceutic	Criterii noi de admitere în instituțiile de învățămînt medical elaborate	2009	Realizat în I semestru 2009. Au fost elaborate propunerile de perfecționare a criteriilor de admitere în învățămîntul medical și farmaceutic superior, care au fost prezentate Ministerului Educației și Tineretului. (scrisoarea MS nr.01-9/1149 din 25.06.2009)
Implementarea pe etape și perfecționarea instruirii (învățămîntului medical și farmaceutic) la distanță	Centrele de instruire la distanță dotate cu utilaj. Sporirea capacităților manageriale a	2009-2011	În curs de realizare. A fost procurat și instalat echipament telemedical în Institutul Oncologic, Institutul Neurologie și Neurochirurgie și Spitalul Clinic mun. Bălți. Echipamentul instalat, pe lângă faptul că, permite specialiștilor din aceste instituții să acorde servicii de diagnosticare mai performante și să aplice un tratament mai eficient pacienților, a creat posibilități de a efectua schimb de informații și experiența cu colegi din alte țări, prin participarea la cursuri de instruire la distanță și prin

	medicilor din medicina primară care vor activa în condiții de autonomie juridică		<p>videoconferințe.</p> <p>De asemenea, cu suportul Proiectului TACIS al CE “Fortificarea Asistenței Medicale Primare în Moldova”, au fost pregătiți 52 formatori cu scop de a consolida capacitățile, cunoștințele și competențele personalului medical din asistența medicală primară. Astfel, pînă la 31 decembrie 2009 au fost instruiți 127 medici de familie, 153 asistente medicale ale medicului de familie și 44 coordonatori de Centre de sănătate, în domeniul managementului practicii medicinei de familie.</p> <p>Totodată, a fost elaborat proiectul Concepției de dezvoltare telemedicinii în Republica Moldova care include compartimentul de instruire profesională continuă a medicilor la distanță cu implementarea pe etape a procesului de instruire la distanță, avînd drept obiectiv diversificarea formelor de instruire continuă, facilitarea accesului cadrelor medicale la instruire continuă fără întreruperea activității profesionale și prestării serviciilor medicale pacienților. Însă, aceasta, nu a fost promovată pentru aprobare ca urmare a situației economico-financiare create în anul 2009, deoarece realizarea Concepției solicită surse financiare, care nu au fost identificate.</p>
--	--	--	--

94. Dezvoltarea asistenței medicale primare și a asistenței medicale comunitare, a îngrijirilor la domiciliu și a celor paliative

Majorarea pînă la 30% a ponderii alocărilor din fondul de bază al asigurării obligatorii de asistență medicală către medicina primară	Îmbunătățirea eficienței de alocare a mijloacelor financiare destinate sistemului de sănătate	2009	Realizat. În conformitate cu prevederile Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2009 nr.263-XVI din 11.12.2008 și Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2010 nr.128-XVIII din 23.12.2009, pentru asistența medicală primară au fost aprobate alocări care constituie 31% din mijloacele fondului pentru achitarea serviciilor medicale curente (fondul de bază).
Elaborarea cadrului normativ pentru prestarea serviciilor medicale comunitare, a îngrijirilor la domiciliu și a celor paliative	Cadrul normativ pentru extinderea rețelei de servicii de îngrijiri comunitare	2009-2011	În curs de realizare. Au fost elaborate costurile unui caz asistat de îngrijiri medicale prestate în condiții de staționar/hospice (îngrijiri paliative) pentru anul 2010, care se utilizează la contractarea acestor servicii de către Compania Națională de Asigurări în Medicină.

95. Creșterea eficienței asistenței medicale secundare și terțiare prin modernizarea acesteia, creînd centre de performanță

Elaborarea Planului general de restructurare a spitalelor	Determinarea modelului infrastructurii spitalicești	2009	Nerealizat. Planul Național General al Spitalelor se elaborează cu suportul proiectului „Servicii de sănătate și asistență socială, finanțat de Banca Mondială. Dat fiind faptul, că Consultantul internațional (Compania TOP-CONSULT, Germania), contractat în acest scop, a prestat serviciile incomplet, astfel nerealizând cerințele prevăzute în termenii de referință, această activitate a fost transferată pentru anul 2010.
Crearea centrului de Performanță în baza Spitalului Clinic Republican și reconstrucția acestuia (faza I)	Sporirea eficienței operaționale a Spitalului Clinic Republican prin renovarea infrastructurii și a echipamentului medical	2009-2011	În curs de realizare. Au fost evaluate expresiile de interes propuse de companiile de proiectare pentru „Elaborarea proiectului arhitectural și ingineresc al lucrărilor civile de construcție și reconstrucție a Spitalului Clinic Republican”, care se realizează cu suportul proiectului „Servicii de sănătate și asistență socială”, finanțat de Banca Mondială. Raportul de evaluare a acestora și lista scurtă compusă din 5 companii internaționale au fost aprobate de Banca Mondială. Cu suportul tehnic al consultantului Băncii Mondiale au fost definitivați termenii de referință, parte componentă a caietului de sarcini, care integral a fost prezentat Băncii Mondiale.
Efectuarea studiului de fezabilitate a Spitalului Clinic Municipal Bălți	Determinarea necesităților de modernizare	2009	Nerealizat. Urmare a reducerii cheltuielilor pentru ocrotirea sănătății, nu au fost identificate surse financiare din buget, inclusiv și din partea partenerilor pentru dezvoltare, pentru realizarea acțiunii.

96. Creșterea rolului sectorului privat în prestarea serviciilor de sănătate, inclusiv prin promovarea parteneriatului public-privat și a formelor de asigurare facultativă

Ajustarea și completarea cadrului normativ privind activitatea privată în domeniul sănătății	Cadrul normativ revizuit	2009	Realizat. A fost revizuit cadrul normativ privind activitatea privată în domeniul sănătății și prezentate propuneri Ministerului Economiei, care elaborează proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care include modificările și completările la Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi și Legea ocrotirii sănătății nr.411-XIII din 28 martie 1995, care urmează a fi prezentat Guvernului la 31 martie 2010, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.915 din 31 decembrie 2009.
--	--------------------------	------	---

97. Îmbunătățirea calității asistenței medicale și a procesului de instruire a cadrelor medicale prin modernizarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor medico-sanitare publice și de învățământ medical

Îmbunătățirea calității asistenței medicale primare prin reabilitarea bazei tehnico-materiale, inclusiv	Centrele de sănătate din spațiul rural reabilitate și	2009-2011	În curs de realizare. Până la finele anului 2009 au fost finalizate lucrările de reconstrucție a 14 Centre de Sănătate (Satul Nou, Cimișlia; Bulboaca, Anenii Noi; Recea, Rîșcani; Baurci, Ceadr Lunga; Leușeni, Telenești; Costești, Ialoveni; Otaci, Ocnița; Corjeuți, Briceni; Râspopeni, Șoldănești; Zăbriceni, Edineț; Chipirceni,
---	---	-----------	---

dotarea cu utilaj medical, a centrelor de sănătate din mediul rural	dotate cu utilaj medical		Orhei; Moscovei, Cahul; Iabloana, Glodeni și Oficiul Medicului de Familie Văscăuți, Florești), care s-au realizat cu suportul proiectului „Servicii de sănătate și asistență socială”, finanțat de Banca Mondială.
Creșterea calității asistenței medicale acordate de echipa medicilor de familie prin asigurarea cu transport a centrelor de sănătate și a oficiilor medicilor de familie din localitățile rurale	Centre de sănătate din spațiul rural asigurate cu transport	2009-2011	Nerealizat. Urmare a indicației Ministerului Finanțelor, au fost micșorate cheltuielile pentru ocrotirea sănătății, inclusiv din contul surselor care erau planificate pentru procurarea transportului sanitar.
Îmbunătățirea calității tratamentului în condiții de spital al bolnavilor cu tuberculoză prin reconstrucția clădirilor și dotarea cu echipament a Spitalului de boli tuberculoase „Vorniceni”, r-nul Strășeni	Spitalul ftiziopneumologie din s. Vorniceni reconstruit și asigurat cu echipament medical	2009-2011	În curs de realizare. Au continuat lucrările de reconstrucție a clădirilor Spitalului de ftiziopneumologie din s.Vorniceni, pentru care pînă la 31 decembrie 2009 au valorificate surse bugetare în sumă de 16578,7 mii lei. Astfel, au fost finalizate lucrările la blocul patomitfologic, au continuat lucrările de reconstrucție a blocului curativ nr. 2 și a fost inițiate lucrările pentru modernizarea rețelelor externe inginerești (apă, canalizare, comunicații etc.)
Îmbunătățirea calității asistenței medicale secundare prin reconstrucția și dotarea cu echipament a spitalelor raionale pilot	Spitalele raionale-pilot reconstruite și dotate cu echipament	2009	Nerealizat. Urmare a reducerii cheltuielilor pentru ocrotirea sănătății, în semestrul II al anului 2009, au fost stopate activitățile de reconstrucție a spitalelor raionale pilot.
Creșterea calității procesului de instruire a cadrelor medicale prin consolidarea bazei tehnico-materiale a învățămîntului medical superior și mediu de specialitate	Baza tehnico-materială a instituțiilor învățămîntului medical superior și mediu de specialitate consolidată	2009-2011	În curs de realizare. Au continuat activitățile de construcție și reconstrucție a obiectelor instituțiilor de învățămînt medical superior și mediu de specialitate, pentru care pînă la 31 decembrie 2009 au fost valorificate surse bugetare în sumă de 1267,5 mii lei (Centrul de cultivare a plantelor medicinale al USMF N. Testemițanu, satul Bardar, raionul Ialoveni; Complexul din 31 august în Clinica Universitară AMP, tranșa a II-a; Centrul de formare profesională a lucrătorilor medicali și farmaceutici mun. Bălți; reconstrucția clădirilor și rețelelor inginerești ale Colegiului Național de Medicină și farmacie din Chișinău și clădirii Colegiului de medicină din or. Cahul). Iar pentru modernizarea bazei tehnico-materiale a învățămîntului medical superior și

			mediu de specialitate pînă la 31 decembrie 2009 au fost valorificate surse bugetare în sumă de 4860,1 mii lei.
Îmbunătățirea calității asistenței medicale de urgență prin dotarea cu echipament medical performant, în special a sălilor de operație, secțiilor de reanimare și terapie intensivă și secțiilor de imagistică a instituțiilor medico-sanitare publice	Sălile de operație, secțiile de reanimare și terapie intensivă și cele de imagistică dotate cu echipament performant	2009-2011	<p>În curs de realizare. Deși sursele aprobate în bugetul anului 2009 pentru procurarea echipamentului medical, urmare a indicației Ministerului Finanțelor de a reduce cheltuielilor pentru ocrotirea sănătății au fost reduse, acțiunea a continuat să fie realizată cu suportul partenerilor pentru dezvoltare. Astfel, cu suportul Băncii Mondiale, a fost procurat echipament specializat medical în sumă de 25703 Euro și mobilier specializat în sumă de 13895 Euro pentru dotarea unității de terapie intensivă a Spitalului Clinic Boli Infecțioase „Toma Ciorbă”.</p> <p>Concomitent, spitalele publice din țară au beneficiat de dispozitive medicale pentru dotarea secțiilor de reanimare și terapie intensivă, oferite de Guvernul Republicii Populare Chineze. Acțiunea a avut loc în cadrul Acordului de cooperare în domeniul economic și tehnic dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Populare Chineze, semnat la 20 mai 2006. În total au fost dotate cu echipament secțiile de terapie intensivă din 73 de instituții medicale republicane, municipale, raionale, departamentale, precum și instituțiile medicale din raioanele de Est ale republicii. Valoarea totală a lotului de echipament este de 10 mln. Yuani.</p> <p>De asemenea, în cadrul realizării acțiunilor de sporire a rolului sectorului medical privat în finanțarea și prestarea serviciilor prin dezvoltarea parteneriatului public-privat, în cadrul unui Memorandum semnat de către Ministerul Sănătății, Compania Orange Moldova și Organizația Națiunilor Unite (Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare), potrivit căruia, au fost realizate activități de parteneriat-public privat în care Compania Orange Moldova a donat un Tomograf Computerizat de performanță Institutului de Neurologie și Neurochirurgie.</p> <p>Totodată, a continuat realizarea studiului de fezabilitate a Institutului Oncologic cu aprobarea raportului intermediar al acestuia, pentru care au fost valorificați din sursele proiectului „Servicii de sănătate și asistență socială”, finanțat de Banca Mondială cca. 688209,05 lei.</p>
Creșterea capacităților de evaluare a sistemului de sănătate prin achiziționarea pe etape a softurilor și a echipamentului informațional pentru Sistemul Informațional	Rețeaua Sistemului Informațional Medical Integrat creată pe etape	2009-2011	<p>În curs de realizare. A continuat etapă de implementare a Sistemului Informațional Automatizat pentru secția de Achiziții Publice în cadrul Agenției Medicamentului. A fost finalizată elaborarea Caietului de sarcini pentru Sistemul Informațional Automatizat din spitalul de tuberculoză Vorniceni. De comun acord cu Programul Preliminar de Țară „Provocările Mileniului” au fost lansate paginile web al instituțiilor medico-sanitare publice. De asemenea s-a ajuns la etapă finală implementarea aplicației CTS Manager pentru SIA „Serviciul de Sînge” și s-a creat</p>

Medical Integrat			infrastructura telecomunicațională închisă și securizată pentru Serviciul de Sînge. A continuat implementarea SIME SIDA, iar SIA „Sistemul perfecționat de supraveghere epidemiologică a Gripei aviare și altor maladii infectioase” a ajuns la etapa de dare în exploatare industrială.
98. Dezvoltarea și implementarea sistemului de management al calității în sistemul de sănătate			
Elaborarea și diseminarea protocoalelor, ghidurilor de diferite niveluri de asistență medicală	Protocoale și ghiduri elaborate	2009-2011	<p>În curs de realizare. Au fost elaborate și aprobate protocoale clinice standardizate pentru medicii de familie: „Gripa pandemică cu virusul nou A (H1N1)”, „Urgențe hipertensive”, „Hipotiroidia”, „Anemia fierodeficitară”, „Maladiile benigne ale glandei mamare”, „Limfomul Hodgkin la adult”, „Scarlatina la copil”, „Oreionul la copil”, „Hepatita virală A la copil”, „Hepatita virală cronică B la adult”, „Hepatita virală cronică C la adult”; Protocoalele clinice naționale: „Sepsisul neonatal”, „Icterul neonatal”, „Fibroza chistică”; Protocoale clinice standardizate pentru medicii neonatologi din secțiile de reanimare și terapie intensivă neonatală: „Edemul pulmonar la nou-născut”, „Hemoragia pulmonară la nou-născut”, „Alimentația parenterală la nou-născut”, „Insuficiența renală la nou-născut”, „Acidoza respiratorie la nou-născut”, „Acidoza metabolică la nou-născut”, „Alcaloza respiratorie la nou-născut”, „Alcaloza metabolică la nou-născut”, „Șocul la nou-născut”, Ghiduri practice: „Ghidul practic de management al complicațiilor severe ale Gripei pandemice cu virusul de tip nou A (H1N1)”, „Ghidul practic de profilaxie a cancerului de col uterin”, „Ghidul național de tratament și îngrijiri în infecția HIV și SIDA”; Standarde: „Standardele sistemului de calitate în activitatea instituțiilor ce participă la producerea produselor sanguine” și „Nomenclatorul național al produselor sanguine umane pentru utilizare terapeutică și diagnostică”.</p> <p>Întru implementarea a Protocoalelor clinice naționale și Protocoalelor clinice standardizate pentru medicii de familie aprobate, în semestrul II al anului 2009 au fost organizate 10 seminare instructive zonale (în mun. Chișinău – pentru cadrele medicale și didactice din capitală și raioanele din centrul țării; în mun. Bălți, orașele Cahul și Comrat - respectiv, pentru cele de nord și sud), precum și două Cursuri de instruire „Managementul maladiilor în baza Protocoalelor clinice aprobate” în cadrul expoziției MoldMEDIZIN& MoldDENT din 08-11.09.2009 de la MoldExpo, prezentate de autori și instruire a lucrătorilor medicali din toată țara, la care au participat 1481 medici, cadre didactice, medici-rezidenți și asistente medicale.</p>

Crearea mecanismelor instituționale pentru soluționarea litigiilor pacienților pe cale extrajudiciară	Mecanisme instituționale create	2009	Nerealizat. A fost elaborat proiectul legii privind fondul de despăgubire a pacienților pentru vătămare cauzată în urma prestării serviciilor medicale, însă datorită faptului că implementarea acesteia necesită cheltuieli suplimentare din buget, care nu au fost identificate, s-a amânat promovarea proiectului de lege pentru o perioadă nedeterminată.
99. Fortificarea serviciilor de sănătate pentru mamă și copil			
Crearea și dotarea a trei centre regionale de reanimare și terapie intensivă pediatrică, și a sistemului de referire cu asigurarea condițiilor de transportare asistată pentru copii de vîrstă fragedă ce necesită terapie intensivă și reanimare	Centre regionale și sistemul de referire creat	2009-2011	În curs de realizare. Acțiunea se realizează cu suportul Guvernului Elveției în cadrul proiectului moldo-elvețian „Regionalizarea Serviciilor Pediatriche de Urgență și Terapie Intensivă în Republica Moldova” (REPEMOL). A fost elaborat pachetul de documente pentru organizarea licitațiilor de procurare a echipamentului medical necesare celor 3 centre regionale pediatrice de urgență și terapie intensivă și celor 4 ambulante pentru urgențe pediatrice. De asemenea, este în curs de finalizare amenajarea spațiilor destinate echipamentelor medicale pentru secția de Terapie intensivă somatică ICȘOSMC, secția Terapie intensivă Spitalul Clinic Municipal Bălți și Departamentul de Primite Urgență de la Spitalul Clinic Municipal pentru Copii „Valentin Ignatenco”. La Spitalul Clinic Municipal Bălți a fost amenajat spațiul pentru unitatea primiri urgențe (UPU) (planificat în faza a II-a a proiectului). În luna septembrie a fost finisată procedura de procurare a echipamentelor de instruire (manechine) pentru cele 3 centre de formare medicală continuă în urgențe pediatrice. Au fost organizate 3 cursuri de formare a formatorilor în PALS (Suport Vital Avansat Pediatric) unde au fost pregătiți 31 formatori naționali. În această perioadă au fost desfășurate 5 cursuri PALS pentru medicii și asistentele medicale din secțiile de reanimare. Au fost instruiți 35 medici și 15 asistente medicale din secțiile de reanimare ale centrelor regionale. Adicional, au fost instruiți 13 medici și 5 asistente medicale din secțiile de reanimare ale Spitalului Clinic Republican pentru Copii „Emilian Cotaga” și Spitalul Clinic Municipal pentru Copii nr. 1.
Fortificarea a 10 centre perinatologice de nivelul I, a 3 centre de nivelul II și a centrului perinatologic de nivelul III, reieșind din trecerea înregistrării nașterilor cu masa corpului de la 500 grame și termenul de gestație 22 săptămîni	Centre perinatologice de nivelul I, II și III fortificate, reieșind din necesitățile îngrijirii copiilor cu masa de la 500 grame	2009-2011	Realizat. Datorită susținerii partenerilor pentru dezvoltare a fost fortificat serviciul perinatologic din republică prin recepționarea echipamentului medical în valoare totală de circa 700 000 de dolari, oferit de Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei și Comitetul Național pentru UNICEF din Elveția prin intermediul UNICEF Moldova. Echipamentul a fost distribuit Centrului Perinatologic de nivelul III și celor 10 Centre perinatologice de nivelul II din republică. Setul de echipament conține: incubatoare și aparate de ultrasunet performante, mese de resuscitare, lămpi fototerapeutice, destinate îngrijirilor medicale a noi-născuților cu masa corpului de la 500 de grame și de la a 22 săptămîni de gestație.

<p>Asigurarea acoperirii cu vaccinuri conform Programului Național de Imunizări</p>	<p>Asigurarea acoperii vaccinale de peste 95% a vîrstelor și contingentelor de populație țintă, implementarea vaccinurilor noi</p>	<p>2009-2010</p>	<p>În curs de realizare. Programul național de imunizări a fost asigurat cu surse financiare la nivel de 100% din necesități, pentru care pînă la 31 decembrie 2009 au fost valorificate surse bugetare în sumă de 8378,2 mii lei.</p>
<p>100. Extinderea serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor și asigurarea accesului la informare, educație și comunicare în problemele pentru tineri</p>	<p>Ameliorarea indicatorilor de sănătate în rîndul tinerilor, în special prin reducerea incidenței IST, inclusiv HIV/SIDA, reducerea sarcinii nedortie, a utilizării de droguri printre adolescenți etc</p>	<p>Permanent</p>	<p>În curs de realizare. S-a inițiat elaborarea Ghidului de aplicare a standardelor de calitate ale serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor și setul de materiale informaționale pentru beneficiari (1 buchet promoțional al rețelei serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor și 7 buclele tematice, în corespundere cu cele 7 probleme prioritare ale sănătății adolescenților: ITS/HIV/SIDA, sarcina nedortită, probleme de sănătate mintală în rezultatul abuzului de substanțe (alcoolism, narcomanie), tulburări psiho-emoționale și de personalitate, probleme de sănătate în rezultatul violentei, dereglări de nutriție, în special malnutriția (I, Fe), tulburări de dezvoltare în perioada pubertară.</p> <p>Întru extinderea serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor și asigurarea unui proces integrat de planificare, organizare și coordonare a acestor servicii pe teritoriul republicii a fost instituit și aprobată componența nominală a Comitetului de Coordonare a procesului de extindere a serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor (ordinul MS nr. 520 din 24 decembrie 2009).</p> <p>În perioada 12 – 16 octombrie 2009 au fost instruiți 23 lucrători medicali ai Centrelor de Sănătate Prietenoase Tinerilor în problemele de consiliere pre- și posttestare la HIV și hepatitele virale B, C. Întru fortificarea capacităților prestatorilor de servicii de sănătate în domeniul Sănătății Adolescentului, în perioada 9-13 noiembrie și 16-20 noiembrie curent, au fost desfășurate 2 ateliere de lucru pentru medicii de familie, asistentele medicului de familie, medicii cabinetelor de sănătate a reproducerii. Au fost instruite 50 persoane în modulele de bază ce țin de sănătatea adolescenților.</p> <p>A fost aprobat formularul statistic nr.49 sãn „Darea de seamă privind serviciile de sănătate prietenoase tinerilor” (ordinul MS nr. 434 din 30 noiembrie 2009), care conține instrumentele de evaluare cantitativă și calitativă a serviciilor de sănătate prestate tinerilor de Centrele de Sănătate Prietenoase Tinerilor.</p>

101. Fortificarea controlului asupra bolilor transmisibile, în special TBC, HIV/SIDA și IST			
Elaborarea Strategiei de control a maladiilor noncontagioase	Strategia de control a maladiilor noncontagioase elaborată	2009	Nerealizat. Dat fiind faptul că, Legea nr.10 din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice nu s-a pus în aplicare pe parcursul anului 2009, strategia nu a fost elaborată.
Prevenirea maladiilor prin carență de iod	Iodarea universală a sării utilizată în alimentație	2009-2011	În curs de realizare. Ministerul Sănătății, în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (Institutul Științific – Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare), în cadrul proiectului finanțat de UNICEF „Testarea utilizării sării iodate în industria alimentară”, au inițiat lucrări privind testarea utilizării sării iodate la fabricarea unor tipuri de conserve: fasole, porumb și roșii conservate, fabricate de întreprinderile: FC „Merencon”, s. Mereni; Fabrica de conserve, s. Coșnița; SA „Alfa-Nistru”, r-nul Soroca, și cașcavaluri, produse de Fabrica de Lapte din r-nul Rîșcani. Totodată, sunt în procesul de testate unele produse lactate așa ca cașcaval și brânză în saramură din lapte de oi.
Prevenirea maladiilor prin carență de fier	Programul național de prevenire a maladiilor prin carență de fier elaborat	2009-2011	În curs de realizare. Ministerul Sănătății în comun cu UNICEF Moldova a elaborat aplicația de proiect regional de fortificare a făinii cu fier și acid folic, care a fost acceptată de UNICEF, Geneva. Proiectul urmează a fi inițiat pe parcursul anului 2010.
Implementarea campaniilor naționale antifumat și antialcool și de prevenire a traumatismelor și accidentelor la copii	Campanii de informare realizate	2009-2011	În curs de realizare. În contextul realizării acțiunilor de profilaxie și combatere a violenței și traumelor la domiciliu, la locul de muncă și în societate, pentru a preveni arsurile, opăririle, intoxicațiile, otrăvirile, înecurile și submersiunile la copii, s-a desfășurat campania națională de comunicare „O casă fără pericole pentru copilul tău”, cu suportul proiectului moldo-elvețian „Regionalizarea Serviciilor Pediatriche de Urgență și Terapie Intensivă în Republica Moldova”. În perioada 9-30 noiembrie 2009 s-a desfășurat lunarul combaterii alcoolismului și tabagismului, în cadrul căruia a fost sensibilizată populația despre efectele negative ale tutunului și alcoolului. Astfel, au fost difuzate 25 emisiuni TV, 68 emisiuni Radio, publicate 35 articole în presa cu tematica antialcool și antifumat.
103. Dezvoltarea serviciilor de sănătate mintală			

Perfecționarea cadrului normativ în domeniul sănătății mintale și crearea de alternative la spitalizare/îngrijire și supraveghere a bolnavilor	Cadru normativ elaborat și sistem alternativ creat	2009-2011	În curs de realizare. În scopul realizării activităților Programului Național privind Sănătatea Mentală, întru optimizarea managementului preparatelor psihotrope și asigurarea continuității tratamentului pacienților cu maladii psihice a fost instituită comisia de evaluare pentru verificarea circulației și utilizării raționale a preparatelor psihotrope procurate centralizat. La 3 decembrie 2009 a fost organizată în comun cu Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova ședința cu tema: „Analiza legii sănătății mentale în coraport cu Constituția Republicii Moldova și standardelor internaționale și europene în domeniul drepturilor omului”. Cu suportul Societății de Psihanaliză din Paris (Franța) și Asociația de Psihanaliză din Moldova s-a desfășurat training-ul „Inițiere în domeniul psihoterapiei psihanalitice”, unde au participat 21 de medici psihiatri. În perioada 26-30 octombrie, la desfășurarea training-ului a participat dl Michel Ody, președintele Societății de Psihanaliză din Paris (Franța). Pe durata 5-10 octombrie 2009 a fost organizată „Săptămâna Sănătății Mintale”, unde a fost desfășurată campania media-antistigma cu genericul „Să oferim o șansă fiecăruia”. Au fost difuzate spoturi publicitare, emisiuni televizate, concert dedicat beneficiarilor de servicii psihiatrice.
104. Sporirea echității și transparenței în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală și a protecției financiare a populației care se confruntă cu probleme de sănătate			
Plasarea pe paginile web a MS, CNAM și instituțiilor medico-sanitare publice a bugetelor și dărilor de seamă financiare, informației despre achiziții	Proiectele bugetelor și rapoartelor financiare sunt plasate pe paginile web	Permanent	În curs de realizare. Pe site-ul MS www.ms.gov.md au fost plasate rapoartele financiare la situația de la 1 iulie și 1 octombrie 2009.